

stane, dječice moj, vidis, sto nam spremaju
A. MAUROVIĆ, kadrovi iz stripa *Sedma žrtva* (1937)

Preskoci... Ti to mozes... Ti to moras...

Satan se je zaletio i preskocio ogradu od dva i pol metra...

gom pokušaju (prvi je 1941. završen zabranom) braća Neugebauer pokreću 1943. »Zabavnik«, koji izlazi do svibnja 1945. i objavljuje vjerojatno najbolje radove braće Neugebauer (»Patuljak Nosko«, »Gladni kralj«, »Tarzanovim stopama«), kao i nove stripove A. Maurovića (koje dovršavaju drugi autori nakon Maurovićeva odlaska u partizane) i »Atlantidu« F. Bisa. God. 1945. stripovi se, uz kratkotrajne časopise »Magnet« i »Patak«, pojavljuju još u »Kerempuhu« (N. Neugebauer i A. Kinert, »Radista komsomolac« i »Kalif tiranin«), »Novom svijetu« (A. Maurović, »Mrtvački brod«; Marcel Čukli i Stevo Binički, »Neprijatelji broj jedan«) te u »Glasu Slavonije« (B. Dovniković, »Udarnik Ratko«). Objavljivanje tih stripova prestaje nakon napada u »Borbi« u siječnju 1946. koji s. ocrnjuju kao zaglupljujući proizvod kapitalističke industrije. Do 1950. s. se može naći samo u humorističkom tjedniku »Kerempuhu«, uglavnom hibridiziran s dnevopolitičkom karikaturom. U tome razdoblju stripove u »Kerempuhu« objavljuje W. Neugebauer (»Tomo Funtas«, »Petrica Kerempuh u XX. vijeku«), a poslije I. Voljevica (»Grga Protokol«, D. Vukotić (»Špiljo i Goljo«), Berislav Borčić i dr. Nakon 1950. stripovi se počinju ponovno probijati, najprije na stranicama tiska za djecu i mladež (»Pionirska zastava«, »Omladinski borac«, »Pionir«, dječje stranice »Ilustriranog vjesnika«, »Horizont«), a od 1952. pojavljuju se i niz časopisa koji znatan dio svojega sadržaja popunjavaju stripom (»Vjesnikov zabavni tjednik«, »Horizontov zabavnik«, »Petko«, »Miki Strip«). Glavni su autori toga razdoblja i dalje bili A. Maurović i braća Neugebauer, ali se počinju javljati i prvi autori tzv. druge generacije: V. Delač, B. Dovniković i J. Radilović. Uz njih tada još objavljuju I. Voljevica i O. Reisinger, a prvi se put javljaju i Frano Gotovac, Zdenko Svirčić te Ivica Bednjanec. God. 1954. u Zagrebu je pokrenut »Plavi vjesnik«, najvažniji strip-časopis sljedećega desetljeća. »Plavi vjesnik« okuplja sve istaknute hrv. crtače i na njegovim se stranicama objavljuju neki od najpoznatijih domaćih strip-serijala. Od autora tzv. prve generacije tu je A. Maurović, koji prvi put crta stripove u boji (»Biser zla«, 1960–61; »Djevojka sa Sijere«, 1961; »Čuvaj

se senjske ruke«, 1962/63 i dr.), dok W. Neugebauer objavljuje pretisak radova nastalih za njem. izdavača Kauku. V. Delač radi nekoliko serija za djecu (»Svemirko«, 1956–66; »Viki i Niki«). J. Radilović, najplodniji suradnik »Plavoga vjesnika«, crta serije »Kroz minula stoljeća«, »Kapetan Leši« i »Herlok Šolms«. U istome listu prvi put objavljuje 1959. Ž. Beker, crtač popularne serije »Zaviša«. B. Dovniković crta seriju »Mendo Mendović«, a O. Reisinger autor je humorističke serije »Štefekove pustolovine«. God. 1962–64. pojavljuju se niz izdanja koja objavljuju cjelokupne stripove umjesto dotadašnje prakse objavljivanja stripova u nastavcima. Ta je činjenica, uz pojavu jeftinoga uvoznog stripa, izazvala promjenu u koncepciji domaćih strip-izdanja, u kojima od tada prevladava uvozni strip. U nizu izdanja pokrenutih 1967–74 (»Super strip«, »Tom i Jerry«, »Cak«, »Cak ekstra«, »Zov«, »Zov strip« i dr.), domaći strip ima tek usputno mjesto pa se autori tzv. druge generacije okreću dizajnu (Beker), animaciji (Dovniković) ili radu za inozemstvo (Radilović). Važni su autori toga razdoblja tek Ivica Bednjanec (prije objavljivao u »Kerempuhu«, »Politikinu zabavniku« te edicijama »Nikad robom« i »Biblioteka lale«), koji od 1968. redovito surađuje s »Modrom lastom«, te N. Dragić, koji 1970–71. u »Večernjem listu« objavljuje svoj tzv. anti-strip »Tupko«. Uz njih djeluju i Željko Lordanić, Ratko Srežović i Vladimir Herceg, koji objavljuje uglavnom u Sloveniji, te Frano Gotovac, koji crta stripove za »Nedjeljnu Dalmaciju«. Poč. 70-ih godina javlja se i u Hrvatskoj tzv. alternativni strip. U »Studentskom listu«, »Telegramu«, »Omladinskom tjedniku« i »Tlu« pojavljuju se stripovi Nikole Marangunića (»Keseri«), Pere Kvesića, J. Marušića, Krešimira Skozreta i Radivoja Gvozdanovića, a od 1976. oko »Poleta« se okupljaju autori koji će od 1977. činiti jezgru → »Novoga kvadrata« te na koje se uglavnom odnosi termin treća generacija. Nakon raspada »Novoga kvadrata« (1979) dio autora tzv. treće generacije nastavlja se samostalno baviti stripom. I. Kordej tako radi serijal »Vam« te projekte za inozemne izdavače. Radovan Devlić crta serijal »Machu Picchu«, strip »Zlatarovo zlato« te pov. stripove

W. i N. NEUGEBAUER, kadrovi iz stripa *Jack Jackson i Bimbo Bambus u afričkoj džungli* (1938)

